

**CERCETAREA ABORDĂRILOR
CONCEPTUALE ALE INCUBATORULUI DE AFACERI
AMPLASATE ÎN MEDIUL UNIVERSITAR**

Dragoș UNGUREAN

CZU: 001.895:334:378.4

dragosh.ungurean@gmail.com

Dacă vorbim de incubatoare de afaceri în mediul universitar din Republica Moldova, toate au statut de incubatoare de inovare, dacă ne conducem de datele oferite de Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare. În Republica Moldova activează 8 incubatoare de inovare, create la propunerile clusterelor științifico-tehnologice și științifico-educăționale, având diferite specializări, după cum urmează [1]:

Incubatorul de Inovare „Politehnica” creat în 2011 în cadrul Universității Tehnice a Moldovei. Pagina web: www.incubator.utm.md

Incubatorul de Inovare ”Innocenter” creat în 2012 în cadrul Universității de Stat din Comrat la propunerea clusterului educațional inovațional “InnoCluster” din regiunea de sud a țării.

Pagina web: <http://www.inno-center.md/>

Incubatorul de Inovare ”Inventica-USM” creat în 2012 în cadrul Universității de Stat a Moldovei. Pagina web: www.inventica.usm.md

Incubatorul de Inovare ”Antreprenorul Inovativ” creat în 2013 în cadrul Institutului de Cercetări pentru Culturile de Câmp "Selecția" la propunerea Clusterului de incubatoare de antreprenariat inovațional “Antreprenorul Inovativ”.

Incubatorul de Inovare Moldo-Lituanian ”Media Garaj” creat în 2014 la propunerea Clusterului Moldo-Lituanian.

Incubatorul de Inovare ”IT4BA”, creat în 2015 în cadrul Academiei de Studii Economice a Moldovei la propunerea Clusterului ”Informațional Technologies for Business Applications (IT4BA)”. Pagina web: www.it4ba.ase.md/.

Caracterizarea fiecărui tip de incubator este propus prin lege, printre care avem următoarele stipulări din lege.

Incubatorul de inovare – este grupare de persoane juridice și persoane fizice constituit în baza unui contract de asociere, încheiat

între administratorul incubatorului, pe de o parte, și rezidenții acestui incubator, pe de alta, care valorifică rezultatele științei și inovațiile din unul sau din mai multe domenii tehnologico-științifice prin activități de inovare și transfer tehnologic și efectuează cercetări menite să acorde suport științific activităților menționate [2].

Incubator de afaceri – loc unde sunt concentrate, într-un spațiu limitat, întreprinderi nou-înregistrate, al cărui obiectiv este de a spori șansa de creștere și durata de supraviețuire a acestor întreprinderi, furnizându-le spații modulare, și unde se oferă în condiții facilitare sprijin managerial și servicii de asistență [3].

Incubatoarele din mediul universitar au rolul de la crearea premiselor necesare pentru implementarea în practică a inovațiilor și a transferului de tehnologic din care rezultă produse și servicii noi sau perfecționate, competitive pe piață.

Universitățile, având două misiuni de bază: generarea de noi cunoștințe, prin activitățile de cercetare și transmiterea acestor cunoștințe prin activitățile de educare, formare și publicații, universitățile sunt „chemate” și totodată determinate de nevoi financiare să adopte și să implementeze o a treia misiune de bază: transferul cunoștințelor spre mediul de afaceri, prin activitățile de valorizare economică. Valorizarea economică a producției științifice universitare poate lua mai multe forme, dintre care, una constă în crearea de întreprinderi inovative de către cadre didactice, cercetătorii, doctoranzii și studenții universității. Antreprenoriatul academic constituie una dintre modalitățile de transfer al rezultatelor cercetării universitare în activitatea întreprinderilor. Ideea, potrivit căreia universitățile constituie izvoare de cunoștințe insuficient exploatate pe plan economic, nu este recentă [4].

Incubatoarele universitare au ca scop de a efectua acțiuni pentru formarea și susținerea întreprinderilor din cercetările efectuate. Obiectivul lor este de a transforma rezultatele cercetării în activități nemijlocit importante pentru a obține rezultate economice. Crearea incubatoarelor universitare marchează dezvoltarea antreprenoriatului academic.

Incubatorul universitar trebuie să permită dezvoltarea a mai multor competențe, pentru a ajuta cei care lucrează cu proiectele, nemijlocit interacțiunea este necesară cu mijloace umane, materiale și financiare. De facto este ajutorul oferit de către incubator din punctul de vedere al managementului, finanțelor și a suportului tehnic pentru angajații și studenții Universității, pentru ași crea întreprinderi, utilizând toate formele de sprijin și îndrumare.

Obiectivele generale ale înființării incubatoarelor inovative în Republica Moldova:

a) însușirea în practică a unor noi tehnologii, produse și servicii prin susținerea financiară, informațională și consultativă a persoanelor fizice și juridice rezidenți ai incubatorului respectiv;

b) atragerea studenților, doctoranzilor și postdoctoranzilor în activitățile de inovare a întreprinderilor mici și mijlocii prin crearea condițiilor favorabile pentru aceste activități;

c) identificarea oportunităților de inovare și mediatizarea acestora în scopul utilizării lor în economia națională [3].

Dacă vorbim de spre incubatoare de inovații, putem defini inovația în felul următor. „Punerea în operă a unui produs (bun sau serviciu) sau a unui procedeu nou ori sensibil ameliorat (pentru întreprinderi), a unei noi metode de comercializare sau a unei noi metode organizațională – în practicile întreprinderii, organizarea locului de muncă sau relațiile cu mediul extern” [6].

Inovațiile au următoarele forme:

a) Inovarea de produse permite întreprinderilor să satisfacă nevoile schimbătoare ale clienților și de a-și menține poziția pe piață, dar totodată de a dezvolta noi piețe, în scop de expansiune. Un produs este inovator pentru întreprindere, dacă este nou sau sensibil ameliorat; ameliorările pot fi de intensitate variabilă, dar este necesar să determine schimbări superioare calitative, caracteristicilor produsului și utilizării sale.

b) Inovarea în domeniul procedeelor sau echipamentelor este o formă a inovării, ce vizează reducerea duratei producției și costurilor asociate, creșterea flexibilității și capacității de producție a întreprinderii în scopul menținerii sau creșterii capacității acesteia.

Modificările realizate asupra procedeelelor de fabricație, pot antrena perturbații în întreprindere, ceea ce va putea determina inovații organizaționale, pentru a se asigura succesul.

c) Inovarea organizațională trebuie să contribuie la menținerea unui climat propice diferitelor forme de inovare, la creativitatea și flexibilitatea întreprinderii. Această formă de inovare privește în particular practicile de afaceri de implantat privind gestiunea calității și producției, cele care vizează flexibilitatea întreprinderii și, în final, cele care se referă la participarea angajaților la decizii și la dezvoltarea organizațională.

d) Inovarea activităților de marketing sau comerciale este necesară întreprinderii care vrea să se distingă de concurență, să crească atractivitatea produselor/serviciilor sale și să răspundă nevoilor clienților. O nouă metodă de vânzare, modificări aduse concepției unui produs sau ambalajului și promovării sale sunt, la fel, inovații comerciale a căror scop este de a satisface mai bine nevoile clienților actuali, de a contribui la dezvoltarea de noi piețe sau de a răspunde cererilor noilor clienți. O activitate a unui proiect de inovare va putea antrena consecințe în alte activități periferice ale proiectului, care solicită adesea ajustări minore și punctuale. Este deci eronat, cel mai frecvent, să se izoleze proiectele de inovare de restul organizației, pentru că inovarea reușită este globală și vizează mai multe dimensiuni ale organizației. Această viziune holistică permite întreprinderilor de a se distinge, de a fi performante și chiar de a supraviețui într-un mediu de afaceri ostil și turbulent [4].

La un moment dat, toate companiile își dau seama că trebuie să crească mai repede pentru a îndeplini așteptările acționarilor și că afacerile lor de bază nu vor atinge aceste obiective. Deci, conducerea superioară începe să se gândească la noi modalități de a crea creștere în afara organizației de bază. Aceasta poate decide să înființeze un „incubator” [7].

Scopul incubatoarelor poate diferi în funcție de tip. Hausberg și Korreck definesc incubatoarele de afaceri ca „organizații care sprijină înființarea și creșterea de noi afaceri cu resurse tangibile (de ex., spațiu, echipamente partajate și servicii administrative) și intangibile

(de exemplu, cunoștințe, acces la rețea) pe o perioadă flexibilă și sunt finanțate de către un sponsor (de ex., guvern sau corporație) și/sau fonduri însuși luând chirie (sau mai puțin frecvent capitaluri proprii) de la incubatori” [8].

În concluzie, incubatoarele de afaceri din mediul universitar au ca scop de a cerceta fenomenele și procesele care se petrec în domeniul în care a fost înființat acest incubator, dar și vin cu propuneri către agenți economici pentru valorificarea rezultatelor. Deocamdată, interacțiunea dintre mediul de afaceri cu incubatoarele inovative din mediul universitar nu sunt la o scară mare.

Referințe:

1. AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU CERCETARE ȘI DEZVOLTARE <https://ancd.gov.md/ro/content/parcuri-%C8%99i-incubatoare> vizitat 26.08.2020
2. Legea nr. 179 din 21-07-2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii.
3. Legea cu privire la parcurile științifico-tehnologice și incubatoarele de inovare nr. 226 din 01.11.2018
4. SOMEȘAN, C. Universitatea de Vest „Vasile Goldiș” din Arad. Rolul incubatorului universitar, în dezvoltarea inovării, transferului de tehnologii și antreprenoriatului academic. Cazul ITA Goldtech Arad”.
5. Rețeaua incubatoarelor de afaceri din Moldova <https://riam.md/wp-content/uploads/2017/05/Raport-Activitatea-RIAM-2017.pdf> vizitat 20.08.2020.
6. OECD, 2005. The Organisation for Economic Co-Operation and Development, Annual Raport, Paris.
7. WUNKER, S. https://www.forbes.com/2007/12/21/ibm-hp-incubator-leadership-clayton-in-sw-1221claytonchristensen_inl.html#7fe7c3f0164c vizitat 18.08.2020
8. HAUSBERG, J. P., KORRECK, S. 2018. Business Incubators and Accelerators: A Co-Citation Analysis-Based. In: *Systematic Literature Review. Journal of Technology Transfer*. <https://link.springer.com/article/10.1007%2Fs10961-018-9651-y> vizitat 14.08.2020

Articolul este parte componentă din cadrul Proiectului de cercetare 20.80009.0807.38.